

Αρχική σελίδα>Αναζήτηση επαγγελματία του νομικού κλάδου>Αναζήτηση εμπειρογνώμονα Αναζήτηση εμπειρογνώμονα

Δανία

I. Κατάλογοι και μητρώα πραγματογνωμόνων

Στη Δανία υπάρχουν διάφορα είδη πραγματογνωμόνων και ο διορισμός, οι σχετικές διαδικασίες και η ύπαρξη ή μη δημόσιου καταλόγου/μητρώου των οικείων πραγματογνωμόνων εξαρτώνται από το είδος πραγματογνώμονα για το οποίο γίνεται λόγος.

Παραδείγματα πραγματογνωμόνων:

Πραγματογνώμονας-αξιολογητής

Αξιολογητής στο δικαστήριο μισθωτικών διαφορών

Πραγματογνώμονες σε θέματα παιδιών

Πραγματογνώμονας-εκτιμητής

Τεχνικοί πραγματογνώμονες σε υποθέσεις ήσσονος σημασίας

Επιπλέον, ενώσεις μπορούν επίσης να παρέχουν πραγματογνωμοσύνες σε ορισμένους τομείς.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να επιλέξει τον πραγματογνώμονα από μια εσωτερική βάση δεδομένων, στην οποία έχουν πρόσβαση όλα τα δικαστήρια της Δανίας. Η διαδικασία διορισμού των εν λόγω πραγματογνωμόνων μπορεί να ποικίλλει, ωστόσο κοινό στοιχείο όλων των περιπτώσεων αποτελεί το γεγονός ότι ο πραγματογνώμονας πρέπει να διαθέτει άμεμπτη φήμη. Ο κατάλογος / το μητρώο των εν λόγω πραγματογνωμόνων σε κάποιες περιπτώσεις δημοσιεύεται επίσης στον ιστότοπο των δικαστηρίων της Δανίας, ώστε να εξασφαλίζεται διαφάνεια.

Σε άλλες περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να διορίσει οποιοδήποτε πρόσωπο κρίνει κατάλληλο και ικανό. Ως προς τις περιπτώσεις αυτές, ορισμένοι δημόσιοι οργανισμοί τηρούν μητρώα πραγματογνωμόνων, από τα οποία το δικαστήριο μπορεί να επιλέξει πραγματογνώμονα, όταν το υπό εξέταση ζήτημα εμπίπτει στο αντίστοιχο γνωστικό πεδίο, για παράδειγμα της ανακριτικής. Όταν δεν υπάρχει κατάλογος και εφόσον συμφωνούν οι διάδικοι, το δικαστήριο διορίζει ως πραγματογνώμονα πρόσωπο που κρίνεται ικανό. Μόνο πρόσωπα με άμεμπτη φήμη μπορούν να διοριστούν.

II. Προσόντα των πραγματογνωμόνων

Δεν τίθενται απαιτήσεις για τα προσόντα των πραγματογνωμόνων. Το δικαστήριο δεν δεσμεύεται από τη γνώμη των πραγματογνωμόνων, αλλά την εκτιμά ελεύθερα. Το ίδιο ισχύει και ως προς την αποδεικτική ισχύ των αποδεικτικών στοιχείων. Όταν η Διοίκηση των Δανικών Δικαστηρίων (Domstolsstyrelsen) εξετάζει αιτήσεις πραγματογνωμόνων που επιθυμούν να εργαστούν ως πραγματογνώμονες σε υποθέσεις ήσσονος σημασίας, ζητεί τη γνώμη των οικείων επαγγελματικών οργανώσεων, καθώς και την υποβολή ποινικού μητρώου του αιτούντος. Πέραν τούτου, δεν τίθενται απαιτήσεις σε σχέση με το εκπαιδευτικό ή το επαγγελματικό υπόβαθρο των πραγματογνωμόνων.

III. Αμοιβή των πραγματογνωμόνων

Η αμοιβή εξαρτάται από το είδος του πραγματογνώμονα που συμμετέχει στην υπόθεση.

Η αμοιβή των **πραγματογνωμόνων-αξιολογητών, των αξιολογητών στο δικαστήριο μισθωτικών διαφορών και των πραγματογνωμόνων σε θέματα παιδιών** είναι καθορισμένη, οι δε σχετικοί κανόνες για την αμοιβή τους καθορίζονται από τη Διοίκηση των Δανικών Δικαστηρίων (άρθρο 93 του νόμου για την απονομή της δικαιοσύνης και άρθρο 172 του νόμου για τις κοινωνικές υπηρεσίες).

Στην πολιτική δίκη, όταν απαιτείται **αξιολόγηση από πραγματογνώμονα**, π.χ. τεχνική έκθεση, δεν υφίστανται προκαθορισμένα τιμολόγια ούτε τίθενται περιορισμοί ως προς τις αμοιβές των πραγματογνωμόνων. Η πληρωμή των πραγματογνωμόνων δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί προκαταβολικά. Το δικαστήριο καθορίζει την αμοιβή που είναι πληρωτέα στον πραγματογνώμονα για την έκθεσή του και την παράστασή του στο δικαστήριο, καθώς και για την επιστροφή των εξόδων στα οποία τυχόν υποβλήθηκε. Πριν από την έκδοση της απόφασής του, το δικαστήριο ζητεί από τους διαδίκους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Με την απόφασή του, το δικαστήριο αποφασίζει επίσης τον τρόπο επιμερισμού του κόστους της αμοιβής μεταξύ των διαδίκων (άρθρο 208 του νόμου για την απονομή της δικαιοσύνης).

Ο διάδικος που ζήτησε από το δικαστήριο να διατάξει τη διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης και ο νόμιμος εκπρόσωπός του ευθύνονται για τα σχετικά έξοδα. Ωστόσο, ο άλλος διάδικος και ο νόμιμος εκπρόσωπός του επίσης ευθύνονται για το μέρος των εξόδων που αντιστοιχεί στην απάντηση στα δικά του ερωτήματα. Ο διάδικος που ζήτησε να κληθεί ο πραγματογνώμονας να παραστεί στην ακροαματική διαδικασία ευθύνεται για τα συναφή έξοδα. Το δικαστήριο μπορεί να καλέσει τους διαδίκους να παράσχουν εγγύηση για τα έξοδα της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης την οποία ζητούν (άρθρο 208 του νόμου για την απονομή της δικαιοσύνης).

Στην ποινική δίκη ισχύουν παρόμοιοι κανόνες σχετικά με τις εκθέσεις πραγματογνωμόνων (με τις αναγκαίες προσαρμογές) (άρθρο 210 του νόμου για την απονομή της δικαιοσύνης).

Όσον αφορά τους τεχνικούς πραγματογνώμονες σε **υποθέσεις ήσσονος σημασίας**, οι εν λόγω πραγματογνώμονες καλούνται να υποβάλουν προϋπολογισμό των προβλεπόμενων εξόδων και δεν επιτρέπεται να απαντήσουν στα τεχνικά ερωτήματα πριν από τη διευθέτηση της αμοιβής τους. Στη συνέχεια, οι διάδικοι πρέπει να υποβάλουν παρατηρήσεις επί του προϋπολογισμού των εξόδων του πραγματογνώμονα. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, αν οι διάδικοι δεν μπορούν να παράσχουν εγγύηση για τα έξοδα, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη συνέχιση της δίκης χωρίς την έκθεση του πραγματογνώμονα. Οι σχετικοί κανόνες καθορίζονται από τη Διοίκηση των Δανικών Δικαστηρίων (άρθρο 404 του νόμου για την απονομή της δικαιοσύνης).

IV. Ευθύνη των πραγματογνωμόνων

Δεν υπάρχουν ειδικές διατάξεις που να ρυθμίζουν την ευθύνη των πραγματογνωμόνων. Οι πραγματογνώμονες πρέπει να τηρούν τους επαγγελματικούς κανόνες που διέπουν το επάγγελμά τους και να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους αμεροληψίας και τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου. Δηλαδή, η ευθύνη τους διέπεται από τους γενικούς κανόνες περί ευθύνης από αδικοπράξια/σύμβαση. Οι κανόνες αυτοί δεν προβλέπουν ανώτατο όριο ευθύνης.

Πραγματογνώμονας που δεν τηρεί τους επαγγελματικούς κανόνες όπως οφείλει μπορεί να αντικατασταθεί, να υποστεί μείωση αμοιβής ή ακόμη και να διωχθεί νομικά.

Πραγματογνώμονας που παραβαίνει ποινικές διατάξεις κατά την εκτέλεση του έργου του υπόκειται σε ποινική δίωξη.

Τέλος, δεν προβλέπεται για τους πραγματογνώμονες υποχρέωση σύναψης σύμβασης ασφάλισης επαγγελματικής ευθύνης για την κάλυψη της ενδεχόμενης ευθύνης τους.

V. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες πραγματογνωμοσύνης

Οι κανόνες που ρυθμίζουν τις διαδικασίες πραγματογνωμοσύνης είναι διεσπαρμένοι σε διάφορα νομοθετήματα και εξαρτώνται από το είδος του εκάστοτε πραγματογνώμονα. Ωστόσο, οι περισσότεροι από τους εν λόγω κανόνες περιέχονται στον νόμο για την απονομή της δικαιοσύνης (ενοποιημένος νόμος αριθ. 1835 της 15/09/2021). Όσον αφορά τους πραγματογνώμονες σε θέματα παιδιών, οι σχετικοί κανόνες περιλαμβάνονται εν μέρει στον νόμο για τις κοινωνικές υπηρεσίες.

Αποσπάσματα του νόμου για την απονομή της δικαιοσύνης μεταφράζονται στα αγγλικά.

1. Διορισμός πραγματογνώμων

Στις αστικές υποθέσεις, πραγματογνώμονες είναι δυνατόν να διοριστούν από το δικαστήριο ή τους διαδίκους. Διάδικος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να αναθέσει σε πραγματογνώμονα την εκπόνηση έκθεσης πραγματογνωμοσύνης επί ενός ή περισσότερων ερωτημάτων.

Στις ποινικές υποθέσεις, το δικαστήριο αποφασίζει αν χρειάζεται παρέμβαση πραγματογνώμονα εφόσον ζητηθεί από τον κατηγορούμενο ή τον εισαγγελέα. Τόσο ο κατηγορούμενος όσο και ο εισαγγελέας μπορούν να καλέσουν πραγματογνώμονες ως μάρτυρες.

Οι πραγματογνώμονες υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν τυχόν συγκρούσεις συμφερόντων τους με αυτά διαδίκου.

Στις υποθέσεις ήσσονος σημασίας (υποθέσεις στις οποίες το αντικείμενο της διαφοράς δεν έχει οικονομική αξία ή η οικονομική αξία του είναι χαμηλότερη των 50.000 δανικών κορωνών), ο δικαστής μπορεί να αποφασίσει να ζητήσει γνωμοδότηση πραγματογνώμονα. Οι πραγματογνώμονες που γνωμοδοτούν σε υποθέσεις ήσσονος σημασίας διορίζονται από τη Διοίκηση των Δανικών Δικαστηρίων.

α) Διορισμός από το δικαστήριο

Ο προεδρεύων δικαστής / το δικαστήριο διορίζει τους πραγματογνώμονες-αξιολογητές κ.λπ. για την εκάστοτε υπό κρίση υπόθεση, εφόσον κρίνει αναγκαία τη συμβολή της πραγματογνωσίας τους. Ο προεδρεύων δικαστής επιλέγει πραγματογνώμονα-αξιολογητή από τον σχετικό κατάλογο / μητρώο / εσωτερική βάση δεδομένων, αλλά, σε ορισμένες υποθέσεις, δεν υποχρεούται να επιλέξει από αυτό. Προτού ο προεδρεύων δικαστής / το δικαστήριο αποφασίσει να διορίσει πραγματογνώμονες-αξιολογητές, οι διάδικοι μπορούν να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με την απόφαση.

Στις περιπτώσεις που οι διάδικοι ζητούν αξιολόγηση από πραγματογνώμονα, αυτοί μπορούν να διορίσουν πραγματογνώμονα, αλλά το δικαστήριο δεν δεσμεύεται από την απόφασή τους. Όταν οι διάδικοι συμφωνούν επί του προσώπου του πραγματογνώμονα, ο δικαστής συνήθως διορίζει τον πραγματογνώμονα που έχουν επιλέξει οι διάδικοι (παρότι δεν είναι υποχρεωμένος να το πράξει). Αν το δικαστήριο αποφασίσει να διορίσει πραγματογνώμονα, ενημερώνει τους διαδίκους για το πρόσωπο το οποίο προτίθεται να διορίσει και παρέχει στους διαδίκους τη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Αν υφίσταται σχετικός κατάλογος/μητρώο, το δικαστήριο ή ο διάδικος επιλέγει συνήθως πραγματογνώμονα από τον εν λόγω κατάλογο/μητρώο, αλλά αυτό δεν είναι πάντοτε υποχρεωτικό.

β) Διορισμός από τους διαδίκους

Όταν οι διάδικοι επιθυμούν να διορίσουν πραγματογνώμονα για να γνωμοδοτήσει, οφείλουν να ακολουθήσουν συγκεκριμένη διαδικασία: για να ζητήσουν οι διάδικοι την εκπόνηση έκθεσης πραγματογνωμοσύνης σε αστική υπόθεση, πρέπει να υποβάλουν σχετική έγγραφη αίτηση στο δικαστήριο. Η αίτηση πρέπει να περιέχει πληροφορίες σχετικά με τον σκοπό της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης και το αντικείμενο που πρόκειται να υποβληθεί σε πραγματογνωμοσύνη. Αν το δικαστήριο κάνει δεκτή την αίτηση, οι διάδικοι πρέπει να υποβάλουν τα ερωτήματά τους στο δικαστήριο. Μετά την παραλαβή των ερωτημάτων, το δικαστήριο διορίζει έναν ή περισσότερους πραγματογνώμονες. Όπως προαναφέρθηκε, οι διάδικοι επίσης μπορούν να διορίσουν πραγματογνώμονα, αλλά το δικαστήριο δεν δεσμεύεται από τον διορισμό αυτόν.

2. Διαδικασία

α) Πολιτική δικονομία

Η διαδικασία εξαρτάται από το είδος του πραγματογνώμονα που συμμετέχει στην υπόθεση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο πραγματογνώμονας καλείται σε ακροαματική διαδικασία για να απαντήσει σε ερωτήματα σχετικά με κάποιο αντικείμενο, π.χ. πραγματογνώμονας σε θέματα παιδιών μπορεί να κληθεί σε υπόθεση οικογενειακού δικαίου για να γνωμοδοτήσει επί τεχνικών ερωτημάτων, ενώ σε άλλες περιπτώσεις ο πραγματογνώμονας καλείται μόνο να εκπονήσει γραπτή έκθεση. Περαιτέρω, σε άλλες περιπτώσεις, ο πραγματογνώμονας έχει ρόλο δικαστή και συμμετέχει στις διαβουλεύσεις.

Ακολουθούν δύο συναφή παραδείγματα:

Ο πραγματογνώμονας-αξιολογητής που διορίζεται από τον προεδρεύοντα δικαστή / το δικαστήριο σε συγκεκριμένη υπόθεση, στην οποία κρίνεται αναγκαία η συμβολή της πραγματογνωσίας του, έχει ρόλο δικαστή (αλλά και ειδικές γνώσεις σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο) και συμμετέχει στις διαβουλεύσεις του δικαστηρίου. Στις υποθέσεις οικογενειακού δικαίου, το δικαστήριο επικουρείται από πραγματογνώμονες σε θέματα παιδιών.

Στις υποθέσεις στις οποίες ορισμένο ζήτημα πρέπει να αξιολογηθεί από πραγματογνώμονα, ο πραγματογνώμονας πρέπει να απαντήσει στα ερωτήματα που του έθεσε το δικαστήριο υποβάλλοντας γραπτή έκθεση προς το δικαστήριο. Ο πραγματογνώμονας πρέπει να ενημερώσει τους διαδίκους για τον χρόνο και τον τόπο της αυτοψίας του. Αν η έκθεση πραγματογνωμοσύνης είναι ελλιπής, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον πραγματογνώμονα να πραγματοποιήσει νέα αυτοψία ή να συμπληρώσει την έκθεσή του με πρόσθετη γραπτή έκθεση. Για την έκθεση πραγματογνωμοσύνης υπάρχουν προκαθορισμένα υποδείγματα. Το δικαστήριο δεν παρακολουθεί τη δραστηριότητα του πραγματογνώμονα. Μετά την υποβολή της έκθεσης, οι διάδικοι μπορούν να υποβάλουν συμπληρωματικά ερωτήματα στον πραγματογνώμονα, εφόσον το επιτρέπει το δικαστήριο. Στη συνέχεια, το δικαστήριο αποφασίζει αν τα συμπληρωματικά ερωτήματα πρέπει να απαντηθούν από τον πραγματογνώμονα εγγράφως, με συμπληρωματική έκθεση, ή προφορικά, στο πλαίσιο ακροαματικής διαδικασίας. Ο πραγματογνώμονας μπορεί επίσης να κληθεί να παραστεί σε ακροαματική διαδικασία για να απαντήσει σε ερωτήσεις σχετικά με την έκθεσή του.

Οι έγγραφες ή προφορικές γνωμοδοτήσεις των πραγματογνώμωνων αμφισβητούνται από τους διαδίκους κατά τη διάρκεια της δίκης. Σε κάθε περίπτωση, ο δικαστής ουδέποτε δεσμεύεται από τις γνωμοδοτήσεις των πραγματογνώμωνων.

β) Άλλες διαδικασίες

Στις ποινικές υποθέσεις επίσης υπάρχει η δυνατότητα συμμετοχής πραγματογνώμωνων. Οι πραγματογνώμονες καλούνται και συνήθως παρίστανται στη δίκη.

Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο του έργου «Εξέυρεση πραγματογνώμονα» από σημεία επαφής ανά χώρα που επιλέχθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Εμπειρογνωσίας και Εμπειρογνώμωνων (European Expertise & Experts Institute – EEEI).

Τελευταία επικαιροποίηση: 09/05/2022

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.